

Hakkaa päälle!

Tiedotuslehti marraskuu 2022

Kulunut vuosi on monien juhlien vuosi; Ratsumieskilta ry vietti 10.9.2022 60-vuotispäiviään, Hämeen Ratsurykmentin Säätiö järjesti perinteisen varainkeruugaalan samana päivänä. Akateemisen Karjala-Seuran perustamisesta tuli kuluneeksi 100 vuotta ja juhlia pidettiin Ostrobothnian juhlasalissa Helsingissä perjantaina 21.10.2022. AKS:n juhlista juttu tässä lehdessä. Hämeen Ratsurykmentin Säätiö täyttää 75 vuotta 20.11.2022. Alkuvuodesta 2024 juhlia viettää Lahden Eskadroona. Perinnepuvuille on käyttöä.

AKATEEMISEN KARJALA-SEURAN PERUSTAMISESTA 100 VUOTTA

Perjantaina 21.10.2022 klo 18.00 kajahti Ostrobothnian juhlasalissa Matti Orlamon puhaltama fanfaari ja Ratsumieskillan perinnepukuihin pukeutuneet miehet kantoivat Suomen ja AKS:n liput esiintymislavalle. Kaaderilaulajat aloittivat Ratsuväen kunniamarssin. Akateemisen Karjala-Seuran perustamisen 100-vuotisjuhla alkoi.

Puheenjohtaja Jukka Elomaa pitämässä avauspuhetta.

Ratsumieskillan asettama lippuvartio toi juhlasaliin Suomen ja AKS:n liput.

Avauspuheen piti Akateemisen Karjala-Seuran perinneyhdistyksen puheenjohtaja, Kunniaratsumies Jukka Elomaa. Jukka Elomaa teki Helsingin yliopiston valtiotieteellisessä tiedekunnassa pro gradu -tutkielman vuonna 1976 aiheena

Akateemisen Karjala-Seuran Maanpuolustusohjelma. AKS:n tarinaan liittyy myös kiinteästi myös Hämeen Ratsurykmentti, kun Karjalan Ratsujääkäriyrykmentti yhdistettiin Ratsuväkiprikaatiksi. Jukka Elomaan puhe on kokonaisuudessaan tämän tiedotteen lopussa.

Ostrobotnian juhlasalissa nautittiin hieno illallinen ja kuunneltiin Kaaderilaulajien esittävän asiaan kuuluvaa musiikkia. Jääkärimarssin ja Sillanpään marssilaulun ohessa kuuntiin myös Eino Leinon kirjoittama, kovasti ajankohtainen Terve Ukraina. Leino kirjoitti runon vuonna 1917.

Ukrainaa käsitteli juhlapuheessaan myös filosofian tohtori, entinen puolustusministeri, Jussi Niinistö. Niinistön puhe löytyy myös tämän tiedotteen lopussa.

Ansioituneita jäseniä palkittiin uudella Akateemisen Karjala-Seuran ansioristeillä ja pienoislipuilla

Vasemmalta palkitut Jukka Elomaa, Mikko Uola, Kirsi Salonen ja Jussi Niinistö. Yllä Akateemisen Karjala-Seuran ansioristi.

Akateemisen Karjala-Seuran ansioristi n:o 1 ojennettiin FT Jussi Niinistölle ja n:o 2 VTT, historioitsija Mikko Uolalle ja n:o 3 AKS:n perinneyhdistyksen puheenjohtaja Jukka Elomalle.

Pienoisliput tunnustuksena tehdystä työstä saivat Pasi Koskenranta, Olavi Larma, Tapani Havia, Erkki Harala, Olavi Vähäkallio, Matti Rajasaari ja Jukka Elomaa.

Iltaa jatkettiin vapaan seurustelun merkeissä myöhään iltaan. AKS sai ansaitsemansa juhlaillan.

Tämän tiedotteen lopussa on puheenjohtaja Jukka Elomaan aloituspuhe ja filosofian tohtori Jussi Niinistön juhlapuhe. Kuvat: Tapani Tikkala. Teksti: Jussi Sainio

Spur ride Sweden 2022

Moni on saattanut nähdä kuvia USA:n joukkojen harjoituksista mm. Niinisalon kankailla. Osa on varmaan pannut merkillle seremonioissa käytetyt stetsonit sotilaiden päässä. Harvempi kuitenkin tietää, että Suomessa on muutamalla kymmenellä oikeus kantaa USA:n Ratsuväen tunnuksia stetsonia ja kannuksia.

Ansaitakseen tunnukset, kandidaatin on käytävä läpi muutaman päivän kestävä harjoitus, joka pitää sisällään fyysisiä harjoitteita, rastikoulutusta ja psyykkistä sietokykyä.

Lisäksi on osattava myös Ratsuväen historiaa, perinteitä ja etenkin osattava runo Fiddlers' Green, joka on perinteinen runo merimiesten ja sotilaiden keskuudessa satojen vuosien takaa. Runo perustuu siihen, että taivaaseen ei päästä, mutta luotetaan armelias Jumala yhtyy -mottoon: "To live hard, to die hard, and to go to Hell afterwards would be hard indeed."

Fiddlers' green

*Halfway down the trail to Hell,
In a shady meadow green
Are the Souls of all dead troopers camped,
Near a good old-time canteen.
And this eternal resting place
Is known as Fiddlers' Green.*

*Marching past, straight through to Hell
The Infantry are seen.
Accompanied by the Engineers,
Artillery and Marines,
For none but the shades of Cavalrymen
Dismount at Fiddlers' Green.*

*Though some go curving down the trail
To seek a warmer scene.
No trooper ever gets to Hell
Ere he's emptied his canteen.
And so rides back to drink again
With friends at Fiddlers' Green*

*And so when man and horse go down
Beneath a saber keen,
Or in a roaring charge of fierce melee
You stop a bullet clean,
And the hostiles come to get your scalp,
Just empty your canteen,
And put your pistol to your head And go to Fiddlers' Green*

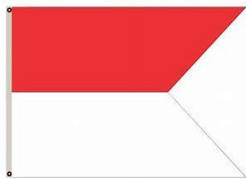
Spur ride on järjestetty vuosien saatossa eri puolilla Eurooppaa allekirjoittanut sai kutsun noin 10 vuotta sitten. Tällä kertaa tapahtuma järjestettiin Göteborgin eteläpuolella Sätla nimisessä kylässä ja järjestäjinä oli Hemvärdetin väkeä. Kandidaatteja oli kutsuttu 11 ja vanhempia Spur Holdereita oli lukuisa määrä eri tehtäviin.

Paikka oli mahtava upeine hiekkarantoinen ja pääkallopaikkana toimi paikallinen urheilukenttä. Osallistujien saavuttua ja hetken hengähdettyä, kandidaatit saivat esimakua tulevasta. Telttojen pystytys määräaikaan tuotti ongelmia ja tästä seurasi aina "lisämotivaatiota". Meillä sitä voisi kutsua simputtamiseksi, mutta koko riden idea on ensin hajottaa yksilöt ja sen jälkeen kasata heidät jälleen ja saada vielä toimimaan ryhmänä.

Lyhyiden unien jälkeen ensimmäinen aamu koitti klo 3.00. Kandidaatit saivat räähät pois silmistä piristävän aamujumpan aikana, jonka jälkeen ryhmille esiteltiin uusi ryhmän jäsen: tuore koivutukki. Puupölli edusti ryhmän haavoittunutta jäsentä, josta piti pitää huolta ja kulki mukana kaiken aikaa mihin liikuttiinkin.

Perinteisiin kuuluu myös marssi ja luonnollisesti ryhmän jäykempi yksilö mukana. Matkan pituus oli 7 kilometriä vaihtelevaa maastoa. Keulalla marssii aina taistelija

Guidonin kanssa. Ratsuväen guidon on viirimäinen lippu, joka on jaettu kahtia punaiseen ja valkeaan osaan merkiten "death before surrender." Kandidaateilla guidon on aluksi ylösalaisin, koska he eivät vielä hallitse kaikkea ja ovat Ratsuväen kielellä "shaved tail" eli vasta-alkajia.

Matkan varrella opittiin eri kantotapojen lisäksi myös lisää Fiddlers' Greeniä, jos se ei vielä joltain sujunut. Matkan varrella oli useita hevostiloja ja hevoset hirnuivat touhulle, että näistäkö pitäisi saada spur holdereita.

Loppujen lopuksi ryhmät pääsivät järven rantaan ja ruokailun jälkeen päästiin itse koulutuksen pariin. Rastiaiheina oli ryhmän etenemistä, TRA:ta, lähitaistelua, EOD koulutusta, koordinaattien tutkailua jne. unohtamatta jatkuvaa fyysistä harjoitusta ja myös samalla hauskan pitoakin. Jokainen ryhmä pääsi myös vuorollaan komitean eteen tentattavaksi, ovatko he lukeneet jaetun tietopaketin ratsuväestä ja täten kelpollisia kantamaan tunnuksia. Komitea koostuu kunkin osallistujamaan edustajasta.

Kaiken edellä mainitun jälkeen kandidaatit ansaitsevat tunnuksat: stetsonin ja kannukset. Yksi kerrallaan ilmoittaututaan Mr. Vicelle, joka on tilaisuuden vanhin spur holder. Mikäli ilmoittautuminen kaikesta jännityksestä huolimatta onnistuu, kandidaatti pääsee hevosen selkään, jota tällä kertaa kuormaliinoilla kattoon kiinnitetty tynnyri. Aluksi pitää juoda juoma, joka sisälsi jaloviinaa, lasin päällä sitruuna, kahvia ja kirsikka. Hevosen "vikuroidessa" juodaan juoma ja kirsikka palautetaan ehjään lasiin. Tämän jälkeen kiinnitetään kannukset ja hän saa stetsonin kunniakirjoineen.

Uunituoreelle stetsonille suoritetaan "stetson breakout" eli stetsoniin kaadetaan juomaa, joka juodaan reunasta. Perinne juontaa juurensa siihen, että ensin juotetaan hevonen ja sen jälkeen on miehen vuoro.

Loppuseremoniaan kuuluu vielä illallinen, jonka vanhimpana toimii MR. Vice ja hän määrää ja valvoo illallisen kulun. Illallista varten valmistetaan grogi, johon kaadetaan yleensä jokaisen kansallisuuden perinnejuomaa liittyen jollain tavalla sota- tai ratsuväkiperinteeseen. Mr. Vice maistaa ensin grogia samoin kuin ruuan ja päättää kelpoisuudesta. Grogit nostetaan maalle, päällikölle, armeijalle, U.S Cavalrylle ja lopuksi kaatuneille veljille. Kaatuneille on katettu oma pyöreä pöytä, jossa jokainen esine symboloi tiettyjä asioita esim. yksinäinen punainen ruusu muistuttaa vuodatetusta verestä, jota on vuodatettu vapaan maan hyväksi.

Spur ride on varmasti yksi vaativimmista, mutta ennen kaikkea mieleenpainuvimpia tapahtumia. Vaikka rasitukset painoivat jäsenissä, kellekään ei tullut mieleenkään antaa periksi. Kaksi sinnikästä uutta Spur Holderia saivat muistoksi Hubertuksen hirvenpää kiinnitettäväksi stetsoneihinsa tunnustukseksi kovasta tehdystä työstä. U.S Cavalryssa sanotaan: "If you ain't Cav, you ain't shit."

Spur Holder
SGM Erkki Vilja

Lahden Eskadroonan perinneasepäivä

Lahden Eskadroonan perinneasepäivää vietettiin syyskuuisena lauantaina Vesivehmaalla Kenraalin radalla. Kiltalaisia oli paikalla parhaimmillaan parikymmentä ja myös asearsenaali oli kunnioitusta herättävä.

Pekka Hennala perehdyttää kuulijoita Ukko-Mauserin toimintoihin.

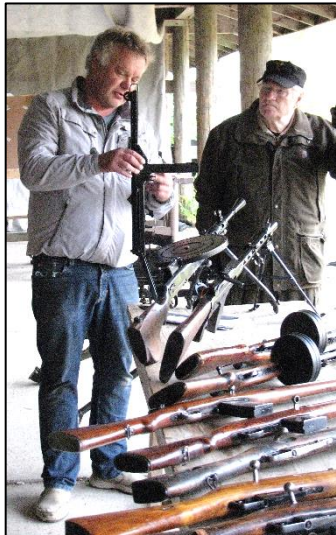
Perustaistelijan käsiaseita oli esillä ajasta ennen ensimmäistä maailmansotaa aina toisen maailmansodan jälkimaininkeihin.

Arsearsenaalia oli esillä kuin vanhan puskaajussin painajaisuudessa. Maxim konekivääristä M/32-33 ja venäläisestä virkaveljestä konekivääri DS-39:stä otettiin tällä kertaa vain kylmät tyypit.

Aseiden kehityskaaressa oli nähtävissä vuosikymmenten nopea vauhti. Kun ensimmäiseen maailmansotaan marssittiin ns. kolmenlinjankivääri olalla, niin jo 1920-luvulla alkoi konetuliaseiden valtavyöry. Raskaista konekivääreistä siirryttiin yksittäistaistelijan pikakivääreihin ja konepistooleihin.

Timo Taavila kertasi "Peltiheikin" (konepistooli M/44) historian ja Pekka Tiilikainen kuunteli tarkkana. Pitkien kiväärien koeammunnoissa Raimo Tevajärvi, Kari Koski ja Ilpo Siljander.

Tapahtuman kruunasi nokipannukahvit aluksi ja lopuksi. Kiitos mukana olleille ja erityisesti aseita paikalle tuoneille.

Muutama asetyyppi otettiin myös lähempään tarkasteluun ennen testiammuntojen alkamista. Yksi näistä oli suomalainen konepistooli M/44. Moni tiesi aseiden lempinimen "Peltiheikki", mutta harva oli päässyt ottamaan lähempää kontaktia.

Suomalaiset saivat Karjalan kannaksella kesällä 1943 haltuunsa aivan uudenlaisen venäläiskonepistoolin PPS-42:n. Erikoista aseessa oli se, että ase oli piippua ja lukkoa lukuun ottamatta valmistettu peltilevystä puristamalla ja yhteen niittaamalla ja hitsaamalla. Aseessa oli myös taitto-perä ja puuta vain kahvalevyissä. Aseesta saatiin myöhemmin uudempi versio, mutta sekin käytti 7,62x25 Tokarev-patruunaa

Päämajassa kiinnostuttiin oitis uudesta asetyypistä, koska se oli ilmeisesti edullisempi valmistaa kuin perinteisesti työstettävät kuten mm. Suomi-konepistooli. Sotasaalisaseista valmistettiin 9 millin patruuna käyttävä testiase. Se todettiin hyväksi, vaikka vertailukohteena olikin Suomi-kp. Jälkimmäinen oli myös noin 1,5 kiloa painavampi lippaattomana. Koeaseeseen kävivät kaikki Suomi-kp:n lippaat.

Raaka-aine- ja eräistä muista ongelmista johtuen tilaus uudesta konepistoolista tehtiin vasta elokuussa 1944 Tikkakoski Oy:ltä. Konepistoolia tilattiin 20 000 kappaletta, mutta kun sotatoimet NL:a vastaan loppuivat syyskuussa, tilaus puolitettiin. Ase-erä saatiin puolustusvoimille seuraavana vuonna. 1950-luvun puolivälissä suunniteltiin M/44:n jatkotilausta Valmetin Tourulan tehtailta, mutta hanke ei toteutunut. Puolustusvoimien puuttuvaa kp-vajaus saatiin täytettyä, kun Terni-kiväärit myytiin ulkomaille ja vastakauppana saatiin yli 75 000 Sten konepistoolia.

Peltiheikkejä oli kuitenkin vielä pitkään koulutusaseena sekä myös YK:n rauhaturvajoukkojen aseena 1950- ja 1960-luvuilla.

Teksti ja kuvat: Matti Hilska

Lähde: Markku Palokangas: Sotilaskäsiaseet Suomessa 1918-1944

Retki Mikkeliin

Ratsumieskillan retki Jalkaväkimuseoon ja Sodan ja rauhan keskus Muistiin käynnistyi lauantaina 29.11.2022 klo 8.57. Silloin kokoonnuimme Lahden rautatieasemalle. Yksi puuttui joukosta, mutta emme vielä silloin tiedäneet, että joukkomme tulisi kasvamaan retken edetessä.

Tässä meitä on vielä 4+1.

Kello on 9.01.

Viides kaveri on kameran takana.

Vasemmalta Pekka Hennala,

Timo Taavila, Juhani Laaksonen ja

Raimo Tevajarvi.

Junamatka meni joutuisasti keskustellen ja virvokkeita nauttien InterCityn ravintolavaunussa. Mikkeliin saavuttuamme otimme suunnaksi jalkaväkimuseon ja muutaman sata metriä käveltyämme huomasimme joukkomme vahvuuden olevan kuusi miestä. Joukkoomme oli liittynyt Ratsumieskillan uusi jäsen Mauri Tanninen. Mauri oli tarkkaillut ryhmäämme Lahdesta alkaen, mutta koska hän ei tuntenut ketään, hän liittyi porukkaan vasta kun huomasi meidän liikkuvan oikeaan suuntaan. Mauri liittyi ratsumieskiltä elokuun lopulla.

*Jalkaväkimuseossa joukkomme vahvuus oli jo kuusi ratsumiestä.
Manipuloitu kuva: Jussi Sainio*

Jalkaväkimuseossa meitä odotti miellyttävä nuori nainen, joka opasti meitä läpi museon. Ryhmäämme kuului aseiden tuntia, Timo Taavila, joka osasi kertoa lähes kaikista aseista jotain. Vuosikymmeniä kestänyt harrastus näkyi ja kuului.

Jalkaväkimuseosta suuntasimme pienessä tiikusateessa Sodan ja rauhan keskus Muistiin, joka on rakennettu Päämajamuseon kylkeen. Nykyaikainen museo on näkemisen arvoinen ja ehkä vaikuttavin hetki oli astua Summan rintamalla

juoksuhaudataan virtuaalilasit päässä. Maisema oli rikki ammuttu ja kului jonkin aikaa, ennen kuin tapahtui mitään. Sen jälkeen alkoi vihollisen tulivalmistelu ja räjähdykset suorastaan tulivat syliin. Vaikuttava kokemus, joka auttaa myös ymmärtämään rintamamiehiä sodan aikana.

Museoiden jälkeen poikkesimme Mikkelin torin varrella ravintola Rossoon, jossa nautimme maittavan päivällisen. Kotimatka saattoi alkaa.

Teksti ja kuvat: Jussi Sainio

Loppuvuoden liputuspäiviä

Lippu on yksi itsenäisen Suomen kansallissymboleista. Kunnioitetaan lippua ja muistetaan liputtaa aina liputuspäivinä. Kannattaa myös muistaa, että jokaisella suomalaisella on oikeus liputtaa myös muina päivinä noudattaen sääntöjä; lippu nostetaan salkoon kello 08.00 ja lasketaan auringon laskiessa kuitenkin viimeistään klo 21.00. Ollaan ylpeitä siniristilipustamme.

06.11.2022	Ruotsalaisuuden päivä
13.11.2022	Isänpäivä
20.11.2022	Lapsen oikeuksien päivä
06.12.2022	Itsenäisyyspäivä
08.12.2022	Jean Sibeliuksen päivä

Uusia suunnitelmia

Ratsumieskillan hallitus piti strategiapalaverin lauantaina 22.10.2022. Strategiaa uusitaan tilannetta vastaavaksi. Toimintaa kehitetään ja ensi vuodelle on luvassa paljon tapahtumia ratsumiehille ja osittain myös heidän puolisoilleen. Tästä myöhemmin lisää.

Hyvää syksynjatkoa. Kohta on myös itsenäisyyspäivä. Juhlitaan sitä.

Hallitus

Seuraavilla sivuilla AKS 100-vuotisjuhlan puheet.

Puheet Akateemisen Karjala-Seuran perustamisen 100-vuotisjuhlassa

Puheenjohtaja Jukka Elomaan avauspuhe

AKATEEMISEN KARJALA-SEURAN PERUSTAMISEN
100-VUOTISJUHLAILLALLINEN PE 21.10.2022 KLO 18.00

Kunnia-arvoisa juhlapuheen pitäjä, filosofian tohtori Jussi Niinistö, arvoisat kutsuvieraat ja juhlayleisö!

On hienoa, kun on saanut olla mukana järjestämässä tätä salin täyteistä 100-vuotista juhlaillallista, vaikka Korona epidemia on siirtänyt illallista runsaat puoli vuotta helmikuusta lähtien. Mutta Koronasta ei olla päästy eroon vieläkään. Yksi valitettava keskeinen poisjäänti on myös, eli Vapaussoturilehden päätoimittaja Vesa Määttä. Toivotaan hänelle pikaista paranemista! Vapaussodan Perinneliiton puheenjohtaja Tapani Tikkala on luvannut ystävällisesti tuurata Vesaa juhlan valokuvaajana. Meillä on ollut hieno hallitustiimi valmistelemassa tätä juhlaa! Kiitos myös Kaaderilaulajille tapahtuman juhlistamisesta. Kenraali Jaakko Valtanen lähetti oman tervehdyksensä juhlayleisölle ja kertoi, ettei pääse paikan päälle. Hän on fysikaalisessa kuntoutuksessa toisella puolen Suomea. Jaakko Valtanen kuului sodan aikana Oppikoulujen Karjala-Seuraan.

Juhlavuoden kunniaksi Perinneyhdistyksemme hallituksen edustajat laskivat 12.5 Snellmanin päivänä muistokukat J. W. Snellmanin patsaalle ja Hietaniemen hautausmaalla seuran viiden merkkihenkilön Reino Vähäkallion, Bobi Sivenin, Elmo Kailan, Vilho Helasen ja Gunnar Laation haudoille.

Mitä on perinnetyö? Kenraali Hannu Luotola on todennut: ”Perinnetyössä katsotaan historiaan, mutta tähdätään tulevaisuuteen”. Siihen mekin pyrimme.

Tein Helsingin Yliopiston valtiotieteellisessä tiedekunnassa vuonna 1976 Pro gradu- tutkielman aiheena:

”AKATEEMISEN KARJALA-SEURAN MAANPUOLUSTUSOHJELMA”.

Otan tässä avauspuheenvuorossa esille vuoden 1922 ja joitakin seikkoja AKS:n maanpuolustustyöstä. Se oli seuran keskeinen toimintamuoto heimotyön ja suomalaisuusasian ohella. Kerron myös näkemykseni Katynin metsän verilöylystä v. 1940 ja sen mahdollisesta vaikutuksesta AKS:n jäsenistöön.

Vuonna 1922 elettiin Vapaussodan ja Tartossa tehdyn epäreilun rauhansopimuksen jälkeen kansallisen heräämisen aikakautta. Itsenäisen Suomen valtion jälleen rakentamista vauhditti mm. aikaisemmin perustetut Suojeluskunta- ja Lotta Svärd- järjestöt sekä Puolustusvoimien kehittämistarpeet. Karjalan Ratsujääkärirykmentti yhdistettiin Hämeen Ratsurykmenttiin ja edelleen näistä syntyi Ratsuväkiprikaati. Sijoituspaikaksi tuli Lappeenranta.

Vuonna 1922 Sotilas- ja virkapukuohjesäännössä malli 22 vahvistettiin. Käyttöön tuli sarka - tai luurankotakki ja punaiset ns. hurmahousut, samoin vahvistettiin Kadettien

käyttämä juhlaunivormu. Asevelvollisuuslaki tuli voimaan ja tähän valmistelutyöryhmään kutsuttiin mukaan myös yksi AKS:n perustajajäsen Reino Vähäkallio. Hänen kokemuksiaan Aunuksen ja Vienan Karjalan soraretkiltä haluttiin hyödyntää. Reino Vähäkallio vastasi lisäksi seurassa mm. sotilaskasvatuksesta. Akateeminen Karjala-Seura oli alun alkaen taistelujärjestö. Seuran jäseniä yhdisti sotilaallinen kuri ja aseveljeys. Jokaiselle jäsenelle asevelvollisuuden suorittaminen piti olla itsestään selviö ja mielellään myös upseerikoulutus. Toivottiin, että nuoret neitokaiset halveksisivat poikia, jotka eivät syystä tai toisesta olleet suorittaneet asepalvelusta.

Seuran monivuotinen puheenjohtaja, Jääkäriiliikkeen voimakas taustahahmo, maisteri E. E. Kaila lainasi useasti J. W. Snellmanin aikoinaan lausumaa sanontaa. "Aseeton kansa on kelvoton". Kailan mielestä itsenäisyyden edellytyksenä on puolustuslaitoksen merkityksen tähdentäminen. "Heikosti varustautunutta maata uhkaa tuho; tyhjiö pyrkii aina täyttymään".

Akateemisen Karjala-Seuran lippu vihittiin 12.5.1923 ja seuran tilaisuudet aloitettiin useasti tämän jälkeen tuomalla seuran lippu saliin Hämeen Ratsurykmentin signaalin ja Suomalaisen Ratsuväen Kunniamarssin tahdittamana. AKS:n oma marssi "ME TAHDOMME" sävellettiin vasta 1933 Toivo Palmrothin toimesta ja sanoituksesta vastasi hänen veljensä Reino Hirviselmä. Tänäpä tältä säestyksestä vastasivat komeasti musiikkikommentajakapteeni Juha Ketola ja Kaaderilaulajat Matti Orlamon johdolla. Kunniamarssin sanoitti 1870 luvulla AKS:n kunnioittama Sakari Topelius, säveltäjä on tuntematon.

Suomalainen yhteiskunta heräsi eloon myös vuonna 1922. Lakeja säädettiin, kuten työsopimus-, köyhäinhoito- ja uskonnonvapauslait. Autoille määrättiin rekisteröinti- ja katsastusvelvoite, Sosialistinen työväenpuolue julistettiin rikolliseksi ja sen omaisuus takavarikoitiin. Ensimmäinen suomalainen vapaamuurariloosi Suomi loosi 1 perustettiin. Lauri "Tahko" Pihkala kehitti pesäpalloperin, jonka tarkoituksena oli myös parantaa suojelukuntalaisten kranaatinheittotaitoa. Voidaan myös mainita kahden merkittävän urheiluseuran perustaminen, eli vielä nykyisinkin olevat mahtiseurat LHS JA TPS.

Vuosi 1922 oli myös suomalaiselle makeisteollisuudelle merkkivuosi. Silloin lanseerattiin Fazerin sininen suklaa. Sininen väri oli Karl Fazerille tärkeä väri, joka symbolisoi hänelle Suomen luontoa ja itsenäistä isänmaata. Fazer valmisti myös karamelleja, joiden käärepaperin tunnuksina olivat mm. Itä-Karjala ja sen keskellä AKS:n vaakuna, Karjalan vaakuna tai Karjalan maisema. Näistä löytyy kuvat taustalla olevasta AKS-näyttelyn videokosteesta. Palaan tähän Fazerin siniseen vielä lopuksi.

HYVÄ JUHLAVÄKI!

Sodan merkit ja niihin kohdistuvat huolestuttavat ajatukset nousivat keskeisesti esille 1930-luvun loppupuolella. Tästä esimerkkinä isäni tohtori Sulo K. Elomaan tervehdys tulevalle morsiamelleen Aino Kaarina Syrjäsellem helmikuun 24 päivä vuonna 1937. Elomaa oli juuri valittu kaksi päivää aikaisemmin AKS:n varapuheenjohtajaksi.

"AKS:N TIE, SE ON MEIDÄN JOKAISEN TIE, SILLÄ SE ON PALAVAN RAKKAUDEN, IHMISEN USKOLLISUUDEN JA TAISTELUJEN TIE, JOKA VIE MEIDÄT KOHTI ONNELLISTA, YKSIMIELISTÄ JA SUURTA SUOMEA. SE VAATII MEILTÄ

EPÄITSEKKYYTTÄ, UHRIMIELTÄ JA RAKAUTTA, MUTTA SITÄ VARTENHAN ON MEILLE ELÄMÄ ANNETTU, ETTÄ TEKISIMME TYÖTÄ JA TAISTELISIMME KAIKEN SEN PUOLESTA, MIKÄ MAAILMASSA ON KALLEINTA JA PYHINTÄ – KOTI, ISÄNMAA JA SUOMEN KANSAN HENKINEN JA ALUEELLINEN SUURUUS”
Käsin kirjoitettu teksti löytyi vuosikirja AKS Tie 1937 etusivulta.

Talvisodan hengen syttymiseen löi leimansa Karjalan Kannaksen linnoitustyöt sekä vuoden 1939 laajamittainen, vapaaehtoinen maanpuolustustyö. Pohjan tälle osaltaan loi jo 1920-30 luvuilla merkittävä AKS:n panos maanpuolustuskysymyksiä kohtaan, joka erityisesti oli suunnattu suojeluskuntalaisille ja ylioppilaille. Kadettilupaus otettiin käyttöön sodan aikana, joka hengeltään muistutti AKS:n valaa. Itä-Karjalan Sotilashallinnossa AKS:n jäsenten osuus nousi keskeiseksi. Varsinaisten sotilashenkilöiden lisäksi seuran jäsenet kantoivat vastuuta lääkintähuollosta, opetustoiminnasta, kirkollisesta työstä ja valistustoiminnasta. Rintamalla AKS:n jäsenet toimivat useissa tapauksissa joukkueen johtajina ja komppanian päälliköinä. Sodan aikainen Uusi Suomi kirjoitti:

”Suomen taistelevan armeijan henki painottui AKS:n nuorempaan upseeristoon hengen luojana, kuten nyt yhteistä vihollista torjuttaessa vanhat vastakohtaisuudet vaikuttivat suorastaan epätodellisilta. Rintamalla Suomen ylioppilas löysi suomalaisen työmiehen, rintamalla Suomen työmies oppi pitämään arvossa suomalaista ylioppilasta, edesvastuullista, rohkeaa johtajaa”.

Mannerheim-ristejä myönnettiin kaikkiaan 191, joista AKS:n jäseniä oli peräti 23 eli 12 % kokonaismäärästä.

Katynin metsän joukkomurha vuonna 1940 ja miten se liittyi AKS:n jäsenistöön. Katynin metsä sijaitsee Minskin ja Moskovan puolella välissä, nykyisen Venäjän puolella. Jo talvisodan alussa kansankomissaari Lavrenti Berija käski varustaa tiloja Katynin metsikössä 26 500 sotavangille, heitä odotettiin Suomen rintamalta, joten puolalaisista sotavangeista piti päästä nopeasti eroon. Katynin teloituspäätös tehtiin maaliskuun alussa vuonna 1940. Venäjän tiedeakatemian historioitsija Natalia Lebedevan mukaan teloitukset aikaistettiin, jotta Katynin metsikköön voidaan sijoittaa suomalaiset. Professori Kimmo Rentola on tutkimuksissaan tuonut esille saman asian. Joukkomurha suoritettiin 3.4-13.5. välisenä aikana. Niskaan ammuttuja puolalaisia oli kaikkiaan 21857; upseereita, poliiseja, professoreita, lääkäreitä, toimittajia, opettajia, juristeja, insinöörejä ja valtion virkamiehiä. Teloitusten tavoitteena oli siis eliminoida ihmisten johtamiseen kykenevä kansanosia. Näin historia toistaa nyt itseään törkeällä tavalla Ukrainassa.

Alkuperäiset teloitettavien suomalaisten nimilistat kerättiin todennäköisesti jo Talvisodan alkuvaiheissa Terijoen vallankumoushallituksen johtaja Otto-Ville Kuusisen toimesta. Vuosina 1945-48 kommunistinen Valpo, sisäasianministeri Yrjö Leinon johdolla, täydensi listaa keräämällä suomalaisten teloitettavien ja Siperiaan karkotettavien nimet. Seura lehti julkaisi vuonna 1992 helmikuun numerossaan näiden listojen 1700 suomalaisten nimet. Käytännössä teloitettavien ja karkotettavien suomalaisten määrä olisi ollut monikymmenkertainen. Kävin tämän Seura lehden listan läpi ja laskin, että 1700 nimen kokonaismäärästä AKS:n valajäseniä oli peräti 1215 henkilöä, mukana myös isäni muiden joukossa. Todennäköisesti muista listoista olisi löytynyt seuran loput noin kolmentuhannen jäsenen nimet. Voi vain todeta, mikäli Neuvostoliitto olisi vallannut Suomen joko Talvisodan tai Jatkosodan jälkeen, niin tuskin meistä kukaan nyt täällä istuisi.!!

Sata vuotta sitten AKS:n toiminnan lähtökohtana oli epäluulo Neuvostoliittoa kohtaan. Kesti tasan sata vuotta ja kaksi päivää osalle Suomen kansaa ja päättäjiä ymmärtää kaksi asiaa Venäjästä: "Venäjään ei voi luottaa eikä sitä pidä pelätä". Onneksi nämä ajatukset muuttuivat nopeasti muutamassa päivässä viime helmikuun lopulla. Suomalaisen kansallistunnon erityisesti nostattavia vuosia ovat olleet vuoden 1922 lisäksi 1952 Olympia vuosi ja sotakorvaukset maksettiin loppuun, 1991 Neuvostoliiton hajotessa ja nyt tämä vuosi 2022 Nato päätöksen kunniaksi.

Tämän hetken ikäpolville Akateemisen Karjala-Seuran toiminta ja periaatteet ovat valitettavasti hyvin kaukaisia ja vieraita. Koululaisten oppikirjoissa ei ole kerrottu mitään koko seurasta, media on ollut vaitonainen ja ainoastaan halventavia kirjoituksia on silloin tällöin näkynyt. Seuran nimi ei myöskään tänä päivänä ole kovin myyvä, ihmisten kuuluu sanovan, ettei voi liittyä, kun ei ole akateemista koulutusta tai ei ole mitään siteitä Karjalaan. Näin ei ole, jokainen hyvämaineinen suomen kansalainen voi liittyä perinneyhdistyksen jäseneksi.

Mielenkiinto ja kiinnostus seuraa kohtaan on nyt kuitenkin herännyt. Jäsenmäärä on kasvanut reilussa vuodessa runsaat 30 %. Kiitos - aktiivisen toiminnan, onnistuneen markkinoinnin ja Facebook-sivustojen! Osa tästä kiinnostuksen heräämisestä voidaan kyllä suunnata myös raakalaispresidentti Putinin suuntaan. Suomalaisten käsitykset Ukrainassa olevan käsittämättömän sodan takia ovat valveutuneet. Erityisen iloinen olen siitä, että uusien jäsenten joukossa on useampi reserviläinen ja Puolustusvoimien henkilökuntaan kuuluva.

Loppukaneettina voidaan todeta historioitsija Teemu Keskisarjan sanoin; "Raskaat sotavuodet eivät pelastaneet pelkästään Suomen itsenäisyyttä, vaan siinä pelastui myös meidän tulevien sukupolvien syntymä ja elämä"!

Vielä tiedoksi, että jokainen Teistä saa lähtiessään mukavan lahjapussin, missä on uusi AKS TIE 100 Cd-levy. Se pitää sisällään AKS:n toimintavuosilta 22 merkittävää suosikkikappaletta, mukana on myös 24 sivuinen AKS:n toimintavihkonen kuvineen. Pussista löytyy myös historiallisia perinnepostikortteja. Fazer haluaa myös kunnioittaa entistä aatteellista yhteistyökumppaniaan lahjoittamalla jokaiselle tunnetun Fazer sinisen suklaalevyn.

Oikein juhlallista ja mukavaa perinneiltaa Teille kaikille!!!
KIITOS!

Akateemisen Karjala-Seuran perustamisen satavuotisjuhlailallinen Ostrobotnia 21.10.2022 klo 18 / juhlapuhe Jussi Niinistö

Arvoisa perinneyhdistyksen puheenjohtaja, hyvät naiset ja herrat!

Olemme kokoontuneet juhlistamaan sata vuotta sitten perustettua Akateemista Karjala-Seuraa, nuoren Suomen sivistyneistön etujoukkoa, joka syntyi heimohengestä, eli maanpuolustus- ja suomalaisuusaatteesta ja kuoli Moskovan tahdosta syksyllä 1944 välirauhansopimuksen perusteella.

Vaan kuoliko AKS? Järjestönä kyllä, henkisesti ei. AKS ei ollut vain seura, vaan kansallishenkinen maailmankatsomus. AKS-veljien panos tasavallan tärkeillä paikoilla vaikutti sotien jälkeisistä vaaran vuosista vuosikymmeniä eteenpäin, aina kylmän sodan päättymisen aikoihin – aina kun oli tarvetta toimia Suomen itsenäisyyden ja itsemääräämisoikeuden puolesta, kommunismia vastaan.

Ja eläähän AKS:n henki edelleen, siitä osoituksena tämä perinneyhdistys, tämä juhlailallinen, te sen arvoisat osallistujat ja laajemmin ajateltuna koko maanpuolustustahtoinen Suomen kansa. Akateemisella Karjala-Seuralla on oma osuutensa itsenäisen Suomen selviytymisen suuressa kertomuksessa.

Hyvät ystävät

Yhdistyksen puheenjohtaja Jukka Elomaa kävi edellä läpi seuran historiaa ja saavutuksia. Perinnetyössä kuuluu katsoa historiaan ja samalla tähdätä tulevaisuuteen. Mennyt ja tulevaa yhdistää AKS:läinen totuus: idästä uhkaa vaara.

livana Julmasta Pietari Suureen, Stalinista Putiniin: imperialistinen Venäjä on ollut ja on Suomen kohtalonkysymys.

(- -)

Venäjän raakalaismainen hyökkäyssota pilkkaa kansainvälistä oikeutta. Hyökkäys on saanut sivistyneen maailman tuomion, esimerkiksi kuluvalle viikolla Viron parlamentti julisti Venäjän terroristiseksi valtioksi. Sota jatkuu silti vaan. Kyse ei ole vain Putinin sodasta, vaan hyökkäyksellä Ukrainaan – julmuuksineen kaikkineen – näyttäisi olevan venäläisessä yhteiskunnassa laaja kannatus.

Jukka Elomaa mainitsi puheessaan myös Puolan Katynin. Mitä muuta Ukrainan Bucha on kuin Katynin toistoa? Mittakaava voi olla toinen, mutta eikö Venäjä ole ottanut opikseen toisesta maailmansodasta? Ei ilmeisesti, koska se pakonomaisesti toistaa historiaansa. Venäjä on Venäjä; se on imperialistinen roistovaltio, jonka aggressio jatkuu, kunnes se kohtaa riittävän vastavoiman.

Sodalla ei ole loppua näköpiirissä. Kuinka kauan länsi aikoo seurata tätä sotaa? Jos haluamme sen loppuvan, tarvitaan aseiden viennin ohella muitakin toimia. On sallittava

Ukrainan iskut länsiaseilla sellaisiin strategisiin kohteisiin Venäjällä, joista edistetään sota- ja terroritoimia Ukrainassa. Sellaisia ovat esimerkiksi ohjusten lähetysalustat. Venäjää asein tukevat valtiot kuten Iran on laitettava ruotuun. Ja niin edelleen.

Kaiken aikaa on muistettava, että jos Venäjää nöyristelee, se potkaisee. Jos pysyy lujana ja on voimakas, sellaista Venäjä kunnioittaa. Suomessa ja ylipäättään lännessä tuntuu olevan vaikeaa ymmärtää, että idässä diplomatia on merkki heikkoudesta. Idässä myös käsitys ihmisarvosta poikkeaa lännestä. Siksi on syytä ymmärtää, että diplomaattisella sanahelinällä ei sotaa lopeteta. Venäjän on hävittävä tämä sota.

(- -)

Ei niin pahaa, ettei jotain hyvääkin. Nimittäin Venäjän hyökkäyksen johdosta suomalaisessa ulko- ja turvallisuuspolitiikassa tapahtui perustavaa laatua oleva muutos, kun Suomi yhdessä Ruotsin kanssa päätyi hakemaan puolustusliitto Naton jäsenyyttä.

Emme ole vielä nähneet Venäjän koko reaktiota Suomen Nato-jäsenyyteen, sillä Ukrainan ryöstäminen ja raiskaaminen on pitänyt itänaapurimme viime ajat kiireisenä. Oli vastaus mitä tahansa, me kestäimme sen.

Tiedämme, että Nato-polulla on vielä Unkarin ja Turkin kivet käännettävinä, mutta jäsenyyden hakeminen oli joka tapauksessa oikea ratkaisu. Kun Suomi aikanaan jäseneksi hyväksyttiin, on ensiarvoisen tärkeää jatkossakin pitää hyvää huolta kansallisesta puolustuksesta ja sen kivijalasta, yleisestä asevelvollisuudesta.

Naton johtava valtio on Yhdysvallat. Kaikkine puutteineenkin se on demokratia, johon Suomen kannattaa ylläpitää luottamuksellisia ja mutkattomia välejä. Suomen tarina Yhdysvalloissa on hyvä; se on tarina pohjoisesta maasta, joka pitää puolustuksensa kunnossa.

Suomen ja Yhdysvaltain syvällisempi puolustusyhteistyö alkoi 30 vuotta sitten Hornet-hävittäjien hankintapäätöksestä. Silloin – 1990-luvun alussa, keskellä syvää taloudellista lamaa – Suomi valitsi sotilasteknologisesti puolensa. Suomi valitsi läntisen teknologian ja Nato-yhteensopivuuden.

Poliittisesti olimme puolueettomia, toki lännen leiriä sillä mikään Venäjästä riippuvainen kaalimaa emme halunneet olla. Euroopan Unioniin liityimme vuonna 1995. Sen jälkeen Suomi ei ole ollut enää puolueeton maa, vaan sotilaallisesti liittoutumaton EU-maa.

Hornet-päätöksen jälkeen Yhdysvallat on – toki omista lähtökohdistaan, eikä suinkaan sinisten silmiemme tähden – ollut valmis vapauttamaan Suomelle sellaista puolustusmateriaalia ja teknologista tietämystä, jota se on aiemmin antanut rajoitetusti vain Australian kaltaisille lähimmille liittolaisilleen. Horneteihin integroitu JASSM-risteilyohjus on hyvä esimerkki tästä, toinen viime vuoden lopulla tehty päätös hankkia Hornetien seuraajiksi F-35-hävittäjät.

Vielä viime vaalikaudella ollessani Sipilän hallituksessa puolustusministerinä puolustusyhteistyön tiivistämiseen Yhdysvaltojen kanssa liittyi tiettyjä herkkyyksiä. Ruotsin kanssa saatoimme edetä ilman ennalta asetettuja rajoja ja pitkälle

menimmekin, pidemmälle kuin julkisuudessa tiedetäänkään, mutta Yhdysvaltain kanssa yhteistyön rajat kulkivat viimeistään Naton hyvin tunnetun 5. artiklan puitteissa.

Ministerikaudellani allekirjoitimme Yhdysvaltain kanssa puolustuksen kehittämisen aiejulistuksen vuonna 2016 ja vuonna 2018 vielä kolmenvälisen aiejulistuksen Ruotsin ja Yhdysvaltojen kanssa. Näiden pohjalta Suomi parhaillaan työstää Yhdysvaltain kanssa oikeudellisesti sitovaa puolustussopimusta, joka valmistunee vuoden tai kahden kuluttua. Suomen ja Yhdysvaltain puolustusyhteistyö on siis syventymässä Nato-jäsenyyden myötä kumppanuudesta liittolaisuudeksi.

On tapahtumassa historiallinen muutos: Suomi ei ole enää yksin. Talvisodan 105:tta kunnian päivää ei kukaan voi viedä meiltä pois, mutta tulevaisuudessa talvisotamainen skenaario – yksin jääminen idän armoille – on poissuljettu.

Hyvät kuulijat

Ministerikaudellani pyrin määrätietoisesti lisäämään sotilaallista harjoitustoimintaa Yhdysvaltain ja yleensä Nato-maiden kanssa. En siksi, että olisin mikään erityinen jenkkipani saati Nato-haukka. Se vaan oli järkevää. Kansallinen puolustus hyötyy kansainvälisestä harjoittelusta.

Melkoinen osa poliitikoistamme tasavallan presidenttiä myöten oli tässä suhteessa huomattavasti varovaisempia. He usein pohtivat sitä, mitä mieltä mistäkin harjoituksesta mahdollaan Venäjällä olla, mitä pohtii Putin – eikä sitä mikä on Suomen etu, mikä on Suomen puolustuksen etu.

Eräässäkin tapauksessa, jonka yksityiskohtia en voi salassapitosyistä tarkemmin avata, suomettumisen henki leijui niin sakeana valtioneuvoston linnassa, että oltiin valmiit ostamaan vähemmän tehokkaampi asejärjestelmä samalla tai jopa hieman kalliimmalla hinnalla kuin suorituskyylyltään parempi järjestelmä, jotta vaan Putin ei pahastuisi. Pidin tätä pöyristyttävänä. Voitin väännön ja parempi järjestelmä valittiin.

Entä pahastuiko Putin? Eipä tietenkään. Tuskin korviaan lotkautti. Ei Suomi niin merkittävä toimija Venäjälle ole niin kuin täällä turhan usein luullaan. Ja Venäjällä ymmärretään kyllä, jos itsenäinen maa haluaa niin sanotusti maksimoida turvallisuutensa. Niin kuin edellä totesin, Venäjä kunnioittaa voimaa.

Tähän liittyen on vielä mainittava erään pitkäaikaisen kansanedustajan ja entisen ulkoministerin, jonka nimeä en haluaisi ääneen lausua tässä arvokkaassa tilaisuudessa, toteamus tilanteessa viime vuoden lopulla, jossa Suomen hallitus päätti hankkia suorituskyylyltään tehokkaimmat hävittäjät eli F-35:t. Tämä kansanedustaja totesi, että kyllä Suomelle olisi kelvannut Gripenkin.

Eli kyllä olisi pärjätty huonommallakin koneella! Tämänkaltaisen jälkisuomettuminen on kansakunnan onneksi pyyhkiytymässä pois Venäjän viimeaikaisen brutaalin toiminnan myötä.

Ylipäättään Putin-kuiskaaminen on mennyt pois muodista eikä sotilaallinen harjoittelu Yhdysvaltain kanssa enää synnytä kotikutoisia kohuja, se on luonteva osa puolustusvoimien normaalia toimintaa.

Lopuksi vielä muutama sana Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittisesta linjasta. Kun kylmän sodan vuosina puhuttiin Paasikiven–Kekkosen linjasta, on tasavallan presidentti Sauli Niinistö mielellään puhunut aktiivisesta vakauspolitiikasta. Sen mukaan Suomen turvallisuus perustuu neljään pilariin:

- 1) vahva kansallinen puolustus
- 2) länsi-integraatio
- 3) toimiva Venäjä-suhde
- 4) kansainvälinen oikeus

Mitä vahvemmat pilarit, sitä vahvempi asema – ja päinvastoin. Nyt kun Venäjä-suhde on mikä on ja kansainvälistä oikeutta on Venäjän toimesta loukattu, on vaan luonnollista aktiiviselle vakauspolitiikalle, että näistä mainituista pilareista vahvistetaan läntistä integraatiota ja kansallista puolustusta.

Läntinen integraatio eli toisin sanoen Natoon liittyminen on hyvä asia myös siksi, että meidän ei enää tarvitse kuvitella liikoja EU:n turvallisuuspoliittisista ulottuvuuksista. Ei ole olemassa EU:n yhteistä puolustusta, ei ole olemassa EU:n turvatakuita.

EU on pehmeää turvallisuutta, Nato kovaa. Molemmilla on roolinsa, kun Venäjän aggressioon vastataan mutta vain toinen niistä on sotilaallinen puolustusliitto. Nato on maailman voimakkain puolustusliitto ja sitä Venäjä kunnioittaa. Nato-maahan ei Venäjä hyökkää.